

a příroda (87,4 %) a Člověk a společnost (83,4 %). Vyšší výskyt frontální výuky v hodinách cizího jazyka souvisí v určité míře s výukou ve skupinách, tj. s menším počtem žáků. Převa- ha frontální výuky při výuce cizích jazyků svědčí o nízké míře rozmanitosti forem a metod (např. práce ve dvojici jako typická a účelná forma není zaznamenána v dostatečné míře). Naproti tomu nejnížší výskyt samostatné práce byl zaznamenán v hodinách ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda (36,8 %) a Člověk a společnost (40,3 %).

Práce ve dvojici se nejčastěji vyskytovala ve vyučovacích předmětech ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví (29,6 %) a cizím jazyce (20,6 %). Skupinová práce se nejčastěji vyskytovala opět ve vyučovacích předmětech ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví (56,4 %), ale i v před- mětech ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět (32,8 %). Nekvalifikovaní i neaprobovaní shodně z větší míry účelně využili frontální výuky jen v 89,7 %.

Samostatné objevování nových poznatků žáky bylo zaznamenáno jen ve více než třetině ho- din. Častěji v předmětech ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět (51,1 %), ICT (47,9 %) a Člo- věk a společnost (47,7 %). Účelné využití chyby se vyskytlo ve 38,4 % hodin. O 3,3 p. b. častěji na prvním stupni než na druhém. Nejvýraznější byl výskyt v hodinách matematiky (51,3 %).

K rozvoji kreativity nejčastěji docházelo v hodinách vyučovacích předmětů ze vzdělávací oblasti Umění a kultura (66,6 %), Člověk a svět práce (64,7 %), ale i ICT (40,8 %).

Tabulka 30

Organizace hodiny a užití metody – podíl hodin (v %)

Organizace hodiny a užití metody	Celkem ZV	1. stupeň	2. stupeň
Žáci samostatně „objevovali“ nové poznatky, případně při formulování nových poznatků využívali již nabytých znalostí, zkušeností apod.	36,1	36,7	35,5
Ve vyučovací hodině byla k učení vhodně využita chyba.	38,4	40,0	36,7
Některé z užitých metod využívaly (případně rozvíjely) kreativitu (tvořivost) žáků.	25,4	28,6	21,5

Přestože byl zaznamenán relativně nízký výskyt skupinové práce (více než 20 %), tak byla výrazná spolupráce mezi žáky zaznamenána téměř v každé druhé hodině (47 %). O 9,5 p. b. častěji na prvním stupni. Nejnížší výskyt spolupráce byl v hodinách ICT (25,6 %) a ve vzdě- lávací oblasti Člověk a příroda (36,2 %).

Nízký byl výskyt jevů, které by dokládaly cílený rozvoj každého žáka. Žáci se slabšími vý- sledky zažili úspěch jen v 54,7 % hodin. O celých 18 p. b. častěji na prvním stupni. Nejméně často v již uváděných vzdělávacích oblastech Člověk a společnost (37,6 %) a Člověk a příro- da (38,1 %). A také existence rozdílných cílů v hodině pro některé žáky byla zaznamenána jen v 14,1 % hodin. Na prvním stupni o 8,1 p. b. častěji než na druhém. Nejčastěji se odlišná úroveň cíle pro některé žáky vyskytovala v matematice (19,6 %) a v českém jazyce (16,5 %).

Mimo metod a forem byla sledována také kvalita hodnocení. Téměř v jedné třetině hodin (31,6 %) bylo jediným hodnocením jen stručné hodnocení okamžitých výkonů žáků, jehož potenciál k rozvoji učení u žáků je nižší. Nejčastěji se vyskytovalo v cizích jazycích (38,6 %) a v oblasti Člověk a příroda (39,7 %). Poskytování zpětné vazby využitelné k dalšímu učení alespoň některým žákům bylo zaznamenáno téměř ve dvou třetinách hodin (63,9 %). Častěji v ICT (71,0 %), v matematice (69,7 %), českém jazyce (67,3 %) a oblasti Člověk a svět práce (68,9 %). Žákovské hodnocení své práce nebo práce spolužáků podle předem známých kritérií bylo zaznamenáno jen v 29,9 % hodin. Na prvním stupni o 9,3 p. b. častěji než na druhém. Nej- méně často se vyskytovalo ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda (20,9 %), cizí jazyk (24,0 %) a ICT (24,1 %). Jen v polovině hodin (49,8 %) byly některou z metod ověřovány znalosti a dovednosti žáků. Častěji se ověřování vyskytovalo v hodinách matematiky (57,7 %), českého jazyka (55,2 %) a vyučovacích předmětů ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda (51,7 %).

Účelné využívání didaktické techniky bylo zaznamenáno v necelé polovině hodin (47,2 %). Ve zbývajících hodinách nebyla didaktická technika zapotřebí (24,7 %), nebo nebyla k dis-

